

Asia: VN/24399/2023

Edunvalvontalainsäädännön ajantasaistaminen; työryhmän mietintö

Laki edunvalvontavaltuutuksesta (valtuutetun esteellisyys 17 §, omaisuuden lahjoittaminen 18 §, suhde eräisiin muualla laissa oleviin valtakirjaa koskeviin säännöksiin 20 §, edunvalvojan määrääminen valtuutetun tehtäviin 21 §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

17§ Valtuutetun esteellisyys

Vanhustyön keskusliitto kannattaa muutosesitystä.

18§ Omaisuuden lahjoittaminen

Lahjan antamiseen liittyvää sääntelyä on tarpeen tarkistaa esityksen mukaisesti. Nykyisellään laki edellyttää tavanomaisen tai taloudelliselta merkitykseltään vähäisenkin lahjan antamista varten varavaltuutetun tehtävän erillistä vahvistamista. Iäkkäiltä ja heidän läheisiltään saamamme tiedon mukaan tämä on valitettavan usein johtanut tilanteeseen, jossa lahja jää antamatta lahjan antajan tahdosta huolimatta. Vanhustyön keskusliitto pitää tärkeänä sääntelyn muuttamista siten, että iäkkään henkilön oman tahdon toteuttaminen mahdollistuisi entistä paremmin.

20§ Suhde eräisiin muualla laissa oleviin valtakirjaa koskeviin säännöksiin

Vanhustyön keskusliitto pitää tärkeänä selkiyttää sääntelyä erityisesti valtuutettujen kiinteistöjä koskevista oikeustoimista. Edunvalvontavaltuutuksista usein puuttuu maininta valtuutetun kelpoisuudesta tehdä kiinteistöjä koskevia oikeustoimia ja valtakirjan laatijoilla ei ole ollut tietoa siitä, että kiinteistöjä koskevat toimet vaativat erillisen kirjauksen valtakirjaan. Tietoomme on tullut, että valtakirjan laatijat mieltävät esimerkiksi asunto-osakkeiden muodossa olevat omistukset ja kiinteistöt samanlaisiksi omaisuuslajeiksi.

Sääntelyn selkiyttämisen lisäksi olisi toivottavaa saada myös sen soveltamista koskevaa materiaalia helposti ymmärrettävään muotoon.

Laki holhoustoimesta (esteellisyyssperusteiden tarkistaminen 32 §, lupasäännösten ajantasaistaminen 34 ja 34 a §, 39 §, alaikäisen edunvalvonnan rekisteröinti 66 ja 66 a §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Vaihtoehdot ja työryhmän harkitsemissa kysymyksiä, joihin ei ehdoteta muutoksia (mietinnön luvut 5.1 ja 5.2)

Näkemyksenne näissä luvuissa käsiteltyjen asioiden lainmuutostarpeista?

Oikeushenkilön nimeäminen valtuutetuksi (työryhmän mietintö, luku 5.2.1.1): Työryhmä ei esitä säädökseen mahdollisuutta nimetä oikeushenkilö valtuutetuksi. Vanhustyön keskusliitto haluaa tuoda esiin omaisettomien ja yksinasuvien iäkkäiden tilanteen, josta on tullut paljon yhteydenottoja. Yksinelävien iäkkäiden mahdollisuudet nimetä luonnollisia henkilöitä edunvalvontavaltuutetuiksi tai varavaltuutetuiksi ovat rajalliset. Olisi hyvä, ettei edunvalvontasäädöksillä rajattaisi iäkkäiden ihmisten oman tahdon toteuttamista, jos valtuutuksen antaja itse haluaisi antaa valtuutuksen esimerkiksi asianajajan sijaan asianajotoimistolle. Lähtöoletuksena tulisi pitää sitä, että iäkäs ihminen itse harkitsee luottamussuhteen muodostumisen henkilöön tai oikeushenkilöön.

Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Onko teillä täydennettävää ehdotuksen vaikutusarviointeihin?

-

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

-

Lausvaara Anni
Vanhustyön keskusliitto - Centralförbundet för de gamlas väl ry